

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 4

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Estimada senyora: segurament la sorprendrà moltíssim rebre aquesta carta després de tants anys que fa que em mantinc en el més estricte —i prudent, tot cal dir-ho— dels anonimats. Tanmateix, les coses no podien anar de diferent manera si volia acomplir la prometença que vaig fer de vetllar per vostè i la seva família, sense exposar, però, la meva pell. ¿Cal que li digui que sóc la persona misteriosa que li ha enviat diners regularment des del 1965? Suposo que en començar a llegir ho ha endevinat; i també suposo que sent la curiositat, ben lògica, certament, de conèixer les raons que m'impulsen a escriure-li ara i confessar-li tota la veritat. Aquestes raons són dues: la primera que la meva pell ja no té, almenys per a mi, que n'havia estat sempre un propietari zelós, cap mena d'importància: quan vostè rebi la present jo seré mort i enterrat, ja que vaig disposar que aquesta carta no se li enviés fins que un servidor no fos a l'altre barri (en acabar de llegir-la, comprendrà que tenia els meus motius per disposar-**ho** així); la segona raó, conseqüència de la primera, és que d'aquí a pocs dies anirà a veure-la, per última vegada, el senyor Celdoni Mansanet, el notari que tots aquests anys li ha anat lliurant cada tres mesos, amb regularitat de cronòmetre, els diners que han permès a vostè tirar endavant els fills sense angúnies econòmiques. Els metges m'han diagnosticat una malaltia incurable i com que sóc una persona endreçada i escrupolosa, he volgut deixar les meves coses en ordre, i de manera especial aquest assumpte, que ha constituït, des que va començar, la preocupació principal de la meva vida.

Es preguntarà, i motius no n'hi falten, què significa tot això; és natural que el cap li balli. He de reconèixer que si se'm presentés algú a casa, cada dos per tres, a lliurar-me una quantitat, no diré forta, però sí galdoseta, de diners, sense saber qui me'ls envia ni per què, no em sabia estar de fer les meves cabòries ni de sospitar intencions amagades, qui sap si fins i tot tèrboles, de part del remitent desconegut. Per això vaig pensar que la millor solució seria encarregar-ho tot a un notari; així, l'afer tindria una aparença legal que evitaria o, si més no, ablaniria suspicàcies. [...] Ningú millor que vostè pot confirmar la qualitat insuperable de la meva troballa. El senyor Celdoni Mansanet és la quintaessència de la gent de l'ofici; té una fesomia i un posat tan peculiars, un equilibri tan subtil entre inquisidor arnat, sàdic meticulós, canonge lúbric i granota beatífica, que encara que sortís disfressat de mosso d'esquadra, la gent l'aturaria pel carrer per demanar-li escriptures, contractes, auditories i testaments.

Diu molt a favor de vostè que fins i tot aquest inflexible llepafils tingués dificultats a convèncer-la que acceptés els diners sense massa escrúpols. És clar que ell no sabia, ni sap, la veritat, i millor seria que continués a la figuera, perquè un sant baró d'aquesta mena, imbuït de legalitat i armat amb codis, reglaments i pòlisses pot resultar més mortífer que la pesta.

Jesús MONCADA. «L'estremidora confessió de Joe Galàxia (Història de fulletó)».

A: *Contes*. Barcelona: La Magrana, 2001, p. 78-79

1. **Comprensió lectora** [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La senyora rep una carta d'un remitent anònim.	☐	☐
b) L'home remetia diners a la senyora des d'abans del 1965.	☐	☐
c) L'home encara no serà mort quan la senyora rebi la carta.	☐	☐
d) El notari lliurava una quantitat minsa de diners a la senyora.	☐	☐
e) El notari no sap per què l'home lliura diners regularment a la senyora.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]

- a) *Tenir cura:*
- b) *Minuciosa, primmirada:*
- c) *Preocupacions, cavillacions:*
- d) *Mitigaria, suavitzaria:*
- e) *Infós, inculcat:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «Aquestes raons són dues: la primera que la meva pell ja no té, almenys per a mi, que **n**'havia estat sempre un propietari zelós, cap mena d'importància»:
- b) «ja que vaig disposar que aquesta carta no se li enviés fins que un servidor no fos a l'altre barri (en acabar de llegir-la, comprendrà que tenia els meus motius per disposar-**ho** així)»:

1.4. Rellegiu el text i identifiqueu-hi els elements que descriuen la vàlua del notari. Expliqueu-ho en un màxim de cinquanta mots. [0,5 punts]

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quin paper té Jesús Masdéu a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Salvador Valldaura va ser el primer marit de Teresa Goday.	☐	☐
b) Nicolau Rovira enviava violetes a Maria Goday.	☐	☐
c) En Jaume, el segon fill de la Sofia i l'Eladi, nasqué abans d'hora.	☐	☐
d) El notari Amadeu Riera mor al final de la novella.	☐	☐
e) Teresa Goday estava segura que Eladi Farriols s'havia casat amb la Sofia per interès.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Sebastià busca un marit ben plantat per a la Marta.	☐	☐
b) La Marta, al començament de l'obra, mostra el seu sentiment de culpa i la seva baixa autoestima.	☐	☐
c) En Sebastià es vol casar amb la pubilla Sala per salvar les seves hisendes.	☐	☐
d) En Manelic no s'enfada quan es riuen d'ell vestit de nuvi.	☐	☐
e) En Tomàs vol que se celebri el casament entre en Manelic i la Marta.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«Diu molt a favor de vostè que fins i tot aquest inflexible llepafils tingués dificultats a convèncer-la que acceptés els diners sense massa escrúpols. És clar que ell no sabia, ni sap, la veritat, i millor seria que continués a la figuera, perquè un sant baró d'aquesta mena, imbuït de legalitat i armat amb codis, reglaments i pòlisses pot resultar més mortífer que la pesta.»

- 2.2. En el text s'explica que una senyora rep diners, des de fa molts anys, d'un remitent anònim. Aquest, en la carta que li adreça, comença a justificar-li els motius d'aquesta acció. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, que continuï la narració des del darrer paràgraf, amb el mateix estil epistolar, explicant el motiu de la tramesa periòdica dels diners. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El terme *gentrificació* no sempre serveix per explicar els diferents fenòmens que actualment provoquen l'expulsió de veïnat i comerciants dels centres de ciutats com Barcelona.

La gentrificació clàssica s'ha desenvolupat a mesura que la globalització, les noves tecnologies o el creixement exponencial del port i l'aeroport han anat obrint la ciutat a nous operadors. I es defineix com una substitució territorial de classes, tant en l'àmbit de l'habitatge com en el del comerç. Si l'encariment de l'habitatge reemplaça els veïns empadronats, en el cas del comerç la substitució pot afectar tant els comerciants —que pleguen perquè ja no poden assumir el cost del local— com la seva clientela —que canvia d'establiment perquè les mercaderies ja no estan a l'abast del seu poder adquisitiu.

Barcelona s'enfronta avui a processos que atempten igualment contra el dret al barri, però que ja no es poden descriure com una substitució dels usuaris. Són nous fenòmens que es corresponen amb una substitució dels usos o, fins i tot, amb una extinció dels usos.

En el primer cas, hi ha tots aquells habitatges que han perdut l'ús residencial per acollir activitats terciàries. Als anys vuitanta, per exemple, l'Eixample ja presentava alguns excessos de terciarització quan els seus habitatges eren substituïts per notaries, bufets d'advocats o estudis d'arquitectura. Ara, arran de l'aparició de plataformes en línia com Airbnb i del fenomen dels vols *low-cost*, la substitució de l'ús d'habitatge per l'ús terciari dels allotjaments turístics pot tenir, en determinats barris, un efecte molt més devastador en la distribució d'usos que estableix el planejament urbanístic per a cada territori. Quelcom semblant passa amb aquells comerços que han deixat d'exercir una funció social al barri. Aquests establiments ja no tenen com a destinatari el veïnat arrelat —empadronat—, sinó que s'adrecen més aviat a una població flotant, que està de pas, que no tornarà demà per molt bé que la tractin. Són petits comerços, com les botigues de *souvenirs* i barrets mexicans. També grans franquícies, com les cafeteries Starbucks. En tots aquests casos, ja no es tracta d'espais d'interacció social arrelats al barri sinó d'infraestructures dedicades a una població que no figura al cens electoral, que no paga impostos, que no es queixarà a l'Ajuntament quan el carrer estigui brut.

Si la substitució d'usos intercanvia una població arrelada per una població flotant, l'extinció d'usos representa la supressió de l'activitat. Dins d'aquest tercer fenomen hi ha els immobles residencials, que perden tot ús més enllà del de meres caixes fortes. Barcelona ja no només és una de les principals destinacions turístiques europees sinó que ara també comença a formar part de la llista de ciutats més cobejades pels inversors globals. Això comença a passar quan edificis sencers són adquirits per gestors patrimonials per tal d'assegurar fortunes russes o xineses que no confien en la volatilitat de la seva pròpia moneda, o per fons d'inversió globals que busquen la màxima rendibilitat sense perdre temps amb els problemes de gestió que comporten els llogaters o els turistes. No els fa falta donar cap ús a les propietats que adquireixen. Només compren, esperen una mica i venen, i així obtenen rendiments de dos dígitos. Aquest fenomen, doncs, buida habitatges, buida locals comercials, buida edificis i pot desertitzar barris sencers.

Adaptació feta a partir del text de David BRAVO. «Cinc paradoxes sobre gentrificació». *Papers*, núm. 60 (juny 2018): *Gentrificació i dret a la ciutat*, p. 153-154

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La gentrificació afecta els veïns del centre d'una ciutat però no els comerciants.	☐	☐
b) La gentrificació no comporta un encariment de l'habitatge.	☐	☐
c) La substitució dels habitatges de l'Eixample per notaries o bufets d'advocats s'inicià els anys vuitanta.	☐	☐
d) Amb la gentrificació, alguns comerços han deixat d'exercir una funció social al barri.	☐	☐
e) L'adquisició d'edificis sencers per part de gestors patrimonials propicia uns preus de lloguer dignes.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Substitueix:*
 - b) *Destructor:*
 - c) *Reciprocitat, correlació:*
 - d) *Ambicionades:*
 - e) *Vulneren, agredeixen:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «s'adrecen més aviat a una població flotant, que està de pas, que no tornarà demà per molt bé que **la** tractin»:
 - b) «Això comença a passar quan edificis sencers són adquirits per gestors patrimonials per tal d'assegurar fortunes russes o xineses que no confien en la volatilitat de la seva pròpia moneda, o per fons d'inversió globals que busquen la màxima rendibilitat sense perdre temps amb els problemes de gestió que comporten els llogaters o els turistes. No **els** fa falta donar cap ús a les propietats que adquireixen»:
- 1.4. En un màxim de cinquanta mots, definiu el concepte de gentrificació i indiqueu quins tres processos la propicien en una ciutat com Barcelona. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és Ramon Farriols a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A Salvador Valldaura no li agradava Viena.	☐	☐
b) Eladi Farriols va ser l'amant d'una cupletista.	☐	☐
c) L'Eladi regala un braçalet a Armanda Valls.	☐	☐
d) El notari Amadeu Riera sobreviu a tots els personatges de la seva generació.	☐	☐
e) L'Eladi havia estimat molt el seu fill petit, en Jaume.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Tot el poble es riu d'en Manelic, llevat de la Nuri.	☐	☐
b) La Marta no va conèixer la seva mare.	☐	☐
c) En Sebastià representa l'afany de possessió, mentre que en Manelic representa la puresa i la generositat.	☐	☐
d) El Mossèn s'enemista amb en Sebastià.	☐	☐
e) Al final de l'obra els personatges secundaris no es pene- deixen d'haver-se burlat d'en Manelic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Si la substitució d'usos intercanvia una població arrelada per una població flotant, l'extinció d'usos representa la supressió de l'activitat. Dins d'aquest tercer fenomen hi ha els immobles residencials, que perden tot ús més enllà del de meres caixes fortes. Barcelona ja no només és una de les principals destinacions turístiques europees sinó que ara també comença a formar part de la llista de ciutats més cobejades pels inversors globals. Això comença a passar quan edificis sencers són adquirits per gestors patrimonials per tal d'assegurar fortunes russes o xineses que no confien en la volatilitat de la seva pròpia moneda, o per fons d'inversió globals que busquen la màxima rendibilitat.»

- 2.2.** En el text es descriuen les transformacions que experimenten els centres d'algunes ciutats, les quals obliguen els seus antics habitants a anar-se'n. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què indiqueu arguments a favor i en contra de la gentrificació. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta de les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Aquests establiments ja no tenen com a destinatari el veïnat arrelat —empadronat—, sinó que s'adrecen més aviat a una població flotant.

- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració coordinada adversativa
- oració subordinada substantiva de complement circumstancial (o adjunt)
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.2. Barcelona ja no només és una de les principals destinacions turístiques europees, sinó que ara també comença a formar part de la llista de ciutats més cobejades pels inversors globals.

- subjecte
- complement agent
- complement o objecte directe
- complement de règim verbal

3.1.3. Encara que sortís disfressat de mosso d'esquadra, la gent l'aturaria pel carer per demanar-li escriptures, contractes, auditories i testaments.

- oració subordinada substantiva de complement directe
- oració subordinada adverbial condicional
- oració subordinada adverbial concessiva
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.4. Aquests establiments ja no tenen com a destinatari el veïnat arrelat —empadronat—, sinó que s'adrecen més aviat a una població flotant.

- complement del nom
- complement agent
- complement predicatiu
- complement o objecte directe

3.1.5. Les noves tecnologies o el creixement exponencial del port i l'aeroport han anat obrint la ciutat a nous operadors.

- complement o objecte directe
- complement de règim (o preposicional)
- subjecte
- complement o objecte indirecte

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** He comprat unes ulleres que m'han costat _____ mil euros. Feia temps que no hi veia _____. (*gaire bé / gairebé*)
 - b)** El jutge ha demanat cinc anys de presó per a _____ dels acusats. Que _____ valori si és una sentència adequada. (*cadascú / cadascun*)
 - c)** No entenia _____ li responia d'aquella manera; potser era _____ li tenia una mica d'enveja. (*per què / perquè*)
 - d)** L'accident ha tallat el _____ a l'entrada del poble. Sembla que hi ha implicats uns homes que es dedicaven al _____ de drogues. (*trànsit / tràfic*)
 - e)** Si et trobes _____ malament, és millor que vagis al metge. Potser t'ha fet mal menjar _____ d'arròs. (*tan / tant*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Cada cop que m'_____ (*ajupir*) em fa mal l'esquena.
 - b)** Jo _____ (*conèixer*) la Maria des que anàvem a escola.
 - c)** No és pas que no _____ (*voler*) fer la feina, és que no tenim temps.
 - d)** No us _____! (*moure*) Hi ha una serp darrere vostre.
 - e)** Joan, _____-me (*cosir*), si us plau, aquest botó.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen a sons africats. [0,5 punts]
- A la butxaca hi duia un sandvitx de formatge tallat pel mig. Volia deixar el patinet a la vora de la platja per poder-se'l menjar amb tranquil·litat.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Va abandonar la cursa perquè la _____ li impedia córrer. (*coix*)
 - b)** Aquesta fruita no es pot menjar, encara _____. (*verd*)
 - c)** Amb la pluja d'ahir han sortit _____ al rebedor de casa. (*gota*)
 - d)** Vaig encarregar un vi de marca i n'han portat un que estava tot _____. (*aigua*)
 - e)** La nit passada no sols va ploure, sinó que també va nevar i _____. (*pedra*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans